I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2020/558,

23. aprill 2020,

millega muudetakse määrusi (EL) nr 1301/2013 ja (EL) nr 1303/2013 seoses erimeetmetega erandliku paindlikkuse lubamiseks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamisel, et reageerida COVID-19 puhangule

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 177 ja 178 ning artikli 322 lõike 1 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust ([1]),

pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) COVID-19 puhangu tagajärjed on liikmesriike enneolematul viisil mõjutanud. Praegune rahvatervise kriis pärsib liikmesriikide majanduskasvu, mis omakorda süvendab tõsist likviidsuspuudujääki, sest vajadus avaliku sektori investeeringute järele nii liikmesriikide tervishoiusüsteemidesse kui ka muudesse majandussektoritesse on suurenenud järsult ja märkimisväärselt. See on tekitanud erandliku olukorra, mille lahendamiseks on vaja võtta erimeetmeid.

(2) Rahvatervise kriisi mõjule reageerimiseks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) nr 1301/2013 ([3]) ja (EL) nr 1303/2013 ([4]) juba muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/460, ([5]) et võimaldada suuremat paindlikkust Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF), Euroopa Sotsiaalfondist (ESF) ja Ühtekuulu-

([1]) 14. aprilli 2020. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

([2]) Euroopa Parlamendi 17. aprilli 2020. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 22. aprilli 2020. aasta otsus.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. märtsi 2020. aasta määrus (EL) 2020/460, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 508/2014 seoses erimeetmetega investeeringute kaasamiseks liikmesriikide tervishoiusüsteemidesse ja muudesse majandussektoritesse, et reageerida COVID-19 puhangule (koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus) (ELT L 99, 31.3.2020, lk 5).

vusfondist (edaspidi ühiselt „fondid“) ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist (EMKF) toetatavate programmide rakendamisel. Et toetada tõhusat reageerimist praegusele rahvatervise kriisile, suurendati märkimisväärselt toetust ERFist.

(3) Siiski on suur kahju liidu majandusele ja ühiskonnale süvenemas. Seetõttu on vaja võimaldada liikmesriikidele erakorralist lisapaindlikkust, et nad saaksid sellele enneolematule rahvatervise kriisile reageerida, suurendades võimalust võtta kasutusele kogu kasutamata toetus fondidest.

(4) Selleks et leevendada rahvatervise kriisile reageerimise koormust avaliku sektori eelarvetele, tuleks liikmesriikidele anda erandlik võimalus taotleda ühtekuuluvuspoliitika alla kuuluvate programmide kaasrahastamist aruandeaastal 2020–2021 100 % ulatuses, kooskõlas eelarveassigneeringutega ja vabade vahendite olemasolul. Erakorralise kaasrahastamismäära kohaldamise hindamise põhjal on komisjonil võimalik teha ettepanek meetme pikendamiseks.

(5) Tagamaks liikmesriikidele vahendite ümberjagamisel täiendavat paindlikkust, et pakkuda rahvatervise kriisile kohandatud lahendusi, tuleks luua või suurendada võimalusi teha ERFi, ESFi ja Ühtekuuluvusfondi vahel majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide täitmiseks finantsülekandeid. Lisaks tuleks erandkorras suurendada liikmesriikide jaoks piirkonnakategooriate vahelisi ülekandevõimalusi, võttes arvesse rahvatervise kriisi ulatuslikku mõju, järgides samal ajal aluslepingus sätestatud ühtekuuluvuspoliitika eesmärke. Sellised ülekanded ei tohiks mõjutada Euroopa territoriaalse koostöö vahendeid, täiendavaid eraldisi äärepoolseimatele piirkondadele ning toetust noorte tööhõive algatusele ja Euroopa abifondile enim puudust kannatavate isikute jaoks.

(6) Selleks et võimaldada liikmesriikidel kasutada olemasolevaid vahendeid COVID-19 puhangule reageerimiseks kiiresti ning võttes arvesse, et kuna programmitöö perioodi 2014–2020 rakendamine on lõppjärgus, võib ümber jaotada üksnes vahendeid, mis on ette nähtud 2020. aasta programmitöö jaoks, on liikmesriikide vabastamine ülejäänud programmitöö perioodil erandkorras valdkondliku kontsentreerumise nõuete täitmisest põhjendatud.

(7) Et liikmesriigid saaksid COVID-19 puhangule vajalikul määral reageerida ja selleks, et vähendada halduskoormust, lihtsustatakse teatavaid programmi rakendamise ja auditiga seotud menetlusnõudeid. Eelkõige ei tohiks partnerluslepinguid ülejäänud programmitöö perioodil enam muuta varasemate muudatuste kajastamiseks rakenduskavades ega muude muudatuste tegemiseks. 2019. aasta rakendusaruannete esitamise ja kõnealustel iga-aastastel rakendusaruannetel põhineva komisjoni koondaruande esitamise tähtajad tuleks edasi lükata. Fondide ja EMKFiga seoses tuleks auditeerimisasutustele sõnaselgelt ette näha mittestatistilise valimimeetodi kasutamise võimaluse laiendamine aruandeaastale 2019–2020.

(8) Asjakohane on täpsustada, et erandkorras tuleks lubada pidada rahastamiskõlblikuks kulusid, mis on seotud lõpetatud või täielikult elluviidud tegevusega, millega suurendatakse valmisolekut reageerida COVID-19 puhanguga seotud kriisile. Sellised tegevused peaks olema võimalik välja valida juba enne, kui komisjon on programmi vajaliku muutmise heaks kiitnud. Kulukohustustest vabastamise puhul tuleks ette näha COVID-19 puhangule kui vääramatule jõule tuginemise erikord.

(9) Selleks et vähendada halduskoormust ja viivitusi rakendamisel olukorras, kus on vaja rahvatervise kriisile tõhusaks reageerimiseks rahastamisvahendeid muuta, ei tuleks ülejäänud programmitöö perioodil enam nõuda eelhindamise ja ajakohastatud äriplaanide või samaväärsete dokumentide, mis tõendavad toetuse kasutamist ettenähtud otstarbel, läbivaatamist ega ajakohastamist. Samuti tuleks laiendada Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) rahastamisvahendite kaudu käibekapitalitoetuse andmise võimalusi.

(10) Tagamaks, et liikmesriikidel on võimalik fondidest ja EMKFist saadud toetust täiel määral kasutada, tuleks ette näha täiendav paindlikkus lõppmakse arvutamiseks programmitöö perioodi lõpus.

(11) Käesoleva määruse alusel lubatud ülekandmiste hõlbustamiseks ei tohiks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 ([6]) artikli 30 lõike 1 punktis f sätestatud assigneeringute samaks otstarbeks kasutamise tingimust kohaldada käesoleva määruse alusel kavandatavate ülekandmiste suhtes.

(12) Selleks et tagada ühelt poolt praeguse COVID-19 puhangu kontekstis majanduse toetamiseks mõeldud riigiabi ajutise raamistiku aluseks oleva lähenemisviisi ja vähese tähtsusega abi ning teiselt poolt Euroopa Regionaalarengu Fondist raskustes olevatele ettevõtjatele toetuse andmise tingimuste kooskõla, tuleks määrust (EL) nr 1301/2013 muuta, et sellistele ettevõtjatele oleks nendes eriomases olukorras võimalik toetust anda.

(13) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt reageerida rahvatervise kriisi mõjule paindlikkuse meetmete kehtestamisega Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest antava toetuse valdkonnas, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid pakutud meetmete ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nende eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(14) Võttes arvesse COVID-19 puhanguga seotud olukorra kiireloomulisust, peaks käesolev määrus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

(15) Võttes arvesse COVID-19 puhangut ja sellega seotud rahvatervise kriisi ning selle sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgedega tegelemise pakilisust, on asjakohane teha erand kaheksa nädala pikkusest tähtajast, millele osutatakse ELi lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokolli nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4.

(16) Määrusi (EL) nr 1301/2013 ja (EL) nr 1303/2013 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 1301/2013 muutmine

Määruse (EL) nr 1301/2013 artikli 3 lõike 3 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) raskustes olevaid ettevõtjaid, nagu need on määratletud liidu riigiabi normides; ettevõtjaid, kes saavad riigiabi ajutise raamistiku (*) või komisjoni määruste (EL) nr 1407/2013, (**) (EL) nr 1408/2013 (***) ja (EL) nr 717/2014 (****) kohast toetust, ei käsitata käesoleva punkti kohaldamisel raskustes olevate ettevõtjatena;

(*) ELT C 91 I, 20.3.2020, lk 1.

(**) Nõukogu 18. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1).

(***) Komisjoni 18. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9).

(****) Komisjoni 27. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.6.2014, lk 45).“

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Artikkel 2

Määruse (EL) nr 1303/2013 muutmine

Määrust (EL) nr 1303/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Teise osa II jaotisesse lisatakse järgmine peatükk:

„V PEATÜKK

Erakorralised meetmed Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamiseks reageerimisel COVID-19 puhangule

Artikkel 25a

Erakorralised meetmed Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamiseks reageerimisel COVID-19 puhangule

1. Erandina artikli 60 lõikest 1 ning artikli 120 lõike 3 esimesest ja neljandast lõigust võib liikmesriigi taotluse korral kohaldada 100 %-list kaasrahastamismäära kulude suhtes, mis on deklareeritud maksetaotlustes 1. juulil 2020 algava ja 30. juunil 2021 lõppeva aruandeaasta jooksul ERFist, ESFist või Ühtekuuluvusfondist toetatava programmi ühe või mitme prioriteetse suuna kohta.

Kaasrahastamismäära muutmise taotlused esitatakse artiklis 30 sätestatud programmide muutmise korra kohaselt ja neile lisatakse läbivaadatud programm või programmid. 100 %-list kaasrahastamismäära kohaldatakse üksnes juhul, kui komisjon kiidab rakenduskava vastava muudatuse heaks enne lõpliku vahemaksetaotluse esitamist vastavalt artikli 135 lõikele 2.

Enne esimese maksetaotluse esitamist 1. juulil 2021 algava aruandeaasta kohta edastavad liikmesriigid artikli 96 lõike 2 punkti d alapunktis ii osutatud tabeli, milles kinnitatakse kaasrahastamismäär, mida kohaldati 30. juunil 2020 lõppenud aruandeaastal nende prioriteetide suhtes, millele kohaldati ajutist 100 %-list kaasrahastamist.

2. COVID-19 puhangule reageerimiseks võib 2020. aasta programmitööks ettenähtud vahendeid majanduskasvu ja tööhõive eesmärkide raames liikmesriigi taotluse korral ERFi, ESFi ja Ühtekuuluvusfondi vahel üle kanda, olenemata artikli 92 lõike 1 punktides a–d osutatud protsendimääradest.

Selliste ülekannete suhtes ei kohaldata artikli 92 lõikes 4 sätestatud nõudeid.

Ülekanded ei või mõjutada vahendeid, mis on eraldatud noorte tööhõive algatuse jaoks kooskõlas artikli 92 lõikega 5 või majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi raames enim puudustkannatavatele isikutele mõeldud abiks vastavalt artikli 92 lõikele 7.

ERFi, ESFi ja Ühtekuuluvusfondi vahel käesoleva lõike alusel üle kantud vahendeid rakendatakse kooskõlas selle fondi reeglitega, kuhu vahendid üle kantakse.

3. Erandina artikli 93 lõikest 1 ja lisaks artikli 93 lõikes 2 sätestatud võimalusele võib liikmesriigi taotluse korral COVID-19 puhangule reageerimiseks 2020. aasta programmitööks kasutada olevaid vahendeid piirkonnakategooriate vahel üle kanda.

4. Taotlused käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 kohaste ülekannete tegemiseks esitatakse artiklis 30 sätestatud programmide muutmise korra kohaselt ning neile lisatakse läbivaadatud programm või programmid, milles määratakse kindlaks fondi ja piirkonnakategooria kaupa ülekantud summad, kui see on asjakohane.

5. Erandina käesoleva määruse artiklist 18 ja fondispetsiifilistest määrustest ei kohaldata rahaliste eraldiste suhtes, mis on esitatud käesoleva määruse artikli 30 lõike 5 kohaselt 24. aprillil 2020 või pärast seda esitatud programmi muutmise taotlustes või teatatud ülekannetes, käesolevas määruses või fondispetsiifilistes määrustes sätestatud valdkondliku kontsentreerumise nõudeid.

6. Erandina artiklist 16 ei või alates 24. aprillist 2020 partnerluslepinguid muuta ega programmi muudatustes ette näha partnerluslepingute muutmist.

Erandina artikli 26 lõikest 1, artikli 27 lõikest 1, artikli 30 lõikest 1 ja artikli 30 lõikest 2 ei kontrollita alates 24. aprillist 2020 programmide ja nende rakendamise kooskõla partnerluslepinguga.

7. Artikli 65 lõiget 6 ei kohaldata tegevuse suhtes, millega suurendatakse valmisolekut COVID-19 puhanguga seotud kriisile reageerida, nagu on osutatud artikli 65 lõike 10 teises lõigus.

Erandina artikli 125 lõike 3 punktist b võib sellised tegevused ERFist või ESFist toetuse saamiseks välja valida enne muudetud programmi heakskiitmist.

8. Artikli 87 lõike 1 punkti b kohaldamisel, kui COVID-19 puhangut käsitatakse vääramatu jõuna, esitatakse koondandmed summade kohta, mille kohta ei ole olnud võimalik esitada maksetaotlust, prioriteetide kaupa tegevuste kohta, mille rahastamiskõlblike kulude kogusumma on väiksem kui 1 000 000 eurot.

9. Erandina fondispetsiifilistes määrustes sätestatud tähtaegadest esitatakse kõigi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kohta 30. septembriks 2020 artikli 50 lõikes 1 osutatud 2019. aasta programmi rakendamise aastaaruanne. Komisjoni 2020. aastal koostatud koondaruande edastamise võib vastavalt artikli 53 lõikele 1 edasi lükata.

10. Erandina artikli 37 lõike 2 punktist g ei nõuta eelhindamiste läbivaatamist ega ajakohastamist, kui COVID-19 puhangule tõhusaks reageerimiseks on vaja muuta rahastamisvahendeid.

11. Kui rahastamisvahenditest antakse VKEdele käibekapitalitoetust vastavalt käesoleva määruse artikli 37 lõike 4 teisele lõigule, ei nõuta uusi või ajakohastatud äriplaane või samaväärseid dokumente ega tõendeid, mis tõendavad rahastamisvahenditest saadud toetuse kasutamist ettenähtud otstarbel.

Erandina määrusest (EL) nr 1305/2013 võib EAFRD sellist toetust anda ka määruses (EL) nr 1305/2013 osutatud meetmete alusel, mis on seotud rahastamisvahendite rakendamisega. Sellised rahastamiskõlblikud kulud ei või ületada 200 000 eurot.

12. Artikli 127 lõike 1 teise lõigu kohaldamisel on COVID-19 puhang nõuetekohaselt põhjendatud juhtum, millele auditeerimisasutused võivad oma ametialase arvamuse alusel tugineda, et kasutada mittestatistilist valimimeetodit aruandeaastal, mis algab 1. juulil 2019 ja lõpeb 30. juunil 2020.

13. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 (*) artikli 30 lõike 1 punkti f kohaldamisel ei kohaldata käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 kohaste ülekannete suhtes assigneeringute samaks otstarbeks kasutamise tingimust.

_____

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).“

2) Artiklisse 130 lisatakse järgmine lõige:

„3. Erandina lõikest 2 ei tohi fondide ega EMKFi toetus iga prioriteedi lõppmaksena fondi ja piirkonnakategooria kohta viimasel aruandeaastal ületada rohkem kui 10 % võrra fondide või EMKFi toetust igale prioriteedile fondi ja piirkonnakategooria kohta, nagu on sätestatud komisjoni otsuses, millega rakenduskava heaks kiidetakse.

Fondide või EMKFi toetus viimasel aruandeaastal lõppmaksetena ei tohi ületada deklareeritud rahastamiskõlblikke avaliku sektori kulusid ega iga fondi ja piirkonnakategooria toetust igale rakenduskavale, nagu on sätestatud komisjoni otsuses, millega rakenduskava heaks kiidetakse, olenevalt sellest, kumb on väiksem.“

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. aprill 2020

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
President	*eesistuja*
D.M. SASSOLI	G. GRLIĆ RADMAN